

AŞKIN İLAHİ YOLCULUĞU İRFAN

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ عَلَى كُلِّ حَالٍ
وَفِي كُلِّ حِينٍ نَحْمَدُهُ بِجَمِيعِ مَحَامِدِهِ لَهُ الْحَمْدُ كَمَا
يَنْبَغِي لِجَلَالِ وَجْهِهِ وَلِعَظِيمِ سُلْطَانِهِ وَالصَّلَاةُ
وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ سَنَدِنَا
وَمَدَدِنَا مُحَمَّدٍ الْمُصْطَفَى وَآلِهِ وَصَحْبِهِ وَمَنْ تَبِعَهُ
بِإِحْسَانٍ إِلَى يَوْمِ الْجَزَاءِ أَمَّا بَعْدُ:

فَاعْلَمُوا أَيُّهَا الْإِخْوَانُ فَإِنَّ أَفْضَلَ الْحَدِيثِ
كِتَابُ اللَّهِ وَأَفْضَلَ الْهُدَى هَدَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَشَرَّ الْأُمُورِ مُحَدَّثَاتُهَا
وَكُلَّ مُحَدَّثَةٍ بِدْعَةٌ وَكُلَّ بِدْعَةٍ ضَلَالَةٌ وَكُلَّ ضَلَالَةٍ
وَصَاحِبُهَا فِي النَّارِ وَبِالسَّنَدِ الْمُتَّصِلِ إِلَى النَّبِيِّ
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ:

يَا بُسْرَةَ إِذْ كُرِيَ اللَّهُ عِنْدَ الْخَطِيئَةِ يَذُكْرُكَ
عِنْدَهَا بِالْمَغْفِرَةِ وَأَطِيعِي زَوْجَكَ يَكْفِكَ خَيْرَ

الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ وَبِرِّي وَالْإِيْمَانِ يَكْتُرُ خَيْرَ بَيْتِكَ

Eûzübillâhimineşşeytânirracîm.

Bismillâhirrahmânirrahîm.

el-Hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn.

Nahmedehû bi cemîi mehâmidih. Lehü'l-hamdü kemâ yenbeğî li-celâli vechihî ve li-azîmi sultânih. Va's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn. Senedinâ ve mededinâ Muhammedini'l-Mustafâ ve âlihî ve sahibihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'l cezâ. Emmâ ba'd

Fa'lemû eyyühe'l-ihvân fe-inne efdale'l-hadîsi kitâbu'llâh ve efdela'l-hedyi hedyü seyyidinâ Muhammedin sallallahu aleyhi ve sellem ve şerre'l umûri muhdesâtühâ. Ve külle muhdesetin bid'atün ve külle bid'atin dalâletün. Ve külle dalâletin ve sahibehâ fi'n-nâr. Ve bi's-senedi'l muttasili ile'n-nebiyyi sallallahu aleyhi ve selleme ennehû kâl.

Ya Bûsre üzküri'llâha inde'l-hatîeti yezkürke indehâ bi'l-mağfire ve eti zevcek

*yekfîki hayra'd-dünyâ ve'l âhireti ve berri vâlideyki yeksur hayrı beytik.*¹

Sadaka Resûlullah fî mâ kâl ev kemâ kâl.

Çok aziz ve muhterem cemaat-i müslimîn!

Allahu Teâlâ hazretlerinin selamı, rahmeti, bereketi, dünya ve âhiretin hayırları cümlenizin üzerine olsun.

Peygamber Efendimiz Muhammed-i Mustafâ *sallallahu aleyhi ve sellem* hazretlerinin mübârek hadîs-i şerîflerinden bir demet okuyup, dinleyip; tefeyyüz etmek, dinimizi iyi öğrenmek, inceliklerine âşina olmak, Peygamber Efendimiz'in âdâbı ile edeplenmek niyeti ile hadîs-i şerîfleri okuyoruz.

Bu hadîs-i şerîflerin okunmasına başlamadan önce Peygamber Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem*'e sonsuz bağlılığımızın, sevgimizin, saygımızın bir

¹ Deylemî, *el-Firdevs*, V, 398, r. 8543; Gümüşhânevî, *Râmûz*, II, 496, r. 1. Bk. Deylemî, *el-Firdevs*, V, 437, r. 8663; Ebû Nu-aym, *Ma'rifetü's-sahâbe*, VI, 3431, r. 7820.

nişânesi olmak üzere ruh-i pâkine hediye olsun diye, onun cümle âl'inin, ashâbının, etbâının ve ahbâbının ruhlarına hediye olsun diye, sair enbiyâ ve mürselîn ve cümle evliyâullâh-ı mukarrabînin ruhlarına ve hasseten Ümmet-i Muhammed'in irşâdıyla muvazzaf olmuş olan ulemâ-i muhakkıkîn, verese-i nebî, sâdât ve meşâyih-i turuk-i aliyyemizin ruhlarına ayrı ayrı hediye olsun diye, uzaktan yakından bu hadîs-i şerîfleri dinlemek üzere kardeşlik duygusuyla, dine bağlılık hissiyle şu mescide toplanıp, cem olup gelmiş olan siz kardeşlerimizin âhirete göçmüş bütün sevdiklerinin ruhlarına hediye olsun diye, biz yaşayan müslümanların da Rabbimizin rızasına uygun, Kur'an-ı Kerîm'in yolunda, Peygamber Efendimiz'in izinde yaşayıp sâlih ameller işleyip Huzur-u Rabbü'l-âlemîn'e sevdiği, razı olduğu kullar olarak varmamıza vesile olsun diye bir *Fâtiha*, üç *İhlâs-ı Şerîf* okuyalım, o mübâreklerin ruhlarına bağışlayalım, öyle başlayalım.

a. **Günah İşledikten Sonra Allah'ı Anmak**

Bu hadîs-i şerîfte Peygamberimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* râvî Büsre'ye

nasihat olmak üzere şöyle ferman buyurmuşlar:

Yâ Bûsre üzürî'llâhe inde'l-hatîeti yezkürke indehâ bi'l-ma'fireti. “Ey Bûsre! Allah'ı hata ve günah işlediğin zaman yâd eyle, an zikreyle ki: O da seni o günah karşılığında mağfiretiyle zikretsın.”

Mağfiret eylesin.

Ve etii zevceki. “Eşine, kocana itaat eyle ki.” *Yekfîki hayra'd-dünyâ ve'l-âhireh.* “Allah senin dünya ve âhîret hayırlarına ermene kâfi gelsin, kifayet eylesin. Dünya ve âhîretin hayırlarını sana versin.” *Ve berri vâlideyki.* “Anne ve babana iyi evlatlık vazifelerini yap, itaatkâr ve iyilik yapıcı bir evlat ol ki.” *Yeksur hayrı beytik.* “Evinin hayrı ziyade olsun, çok olsun.”

Biraz açıklamasını yapalım.

Üzkiri muhatabı hanım sahabe olduğu için müennes siygasıyla; “yâd eyle, zikreyle.”

Üzkiri'llâhe. “Allah'ı zikreyle.”

Ne zaman?

İnde'l-hatîeti. “Hata, hatîe, günah, kabahat, suç işlediğin zaman Allah’ı yâd et, zikret, hatırla.”

Lâ ilâhe illallah de, estağfirullah de, sübhânallah de; böyle bir şekilde zikret ki Allah da seni mağfiret eylesin.

Demek ki kul hata işlediği zaman ne yapacak?

Birkaç türlü davranış ihtimali var, önünde çeşitli yollar var, istediği yola girebilir.

Yollardan birisi; “Artık ben günah işledim, Allah’ın sevmediği bir kul oldum, mahvoldum, Allah benim gibi suçlu, edepsiz bir kulu affetmez. Battı balık yan gider, artık bu iş böyle.” deyip ümitsizliğe düşmek, kolu kanadı kırılmak ve artık yaptığı işlere dikkat etmemek. Bu bir yol; ama yanlış yoldur çünkü Allah’tan ümitsizliğe düşmek yok.

“Hocam! Sen benim yaptığım günahın ne kadar fena bir günah olduğunu bilsen!”

Ne kadar büyük günah olursa olsun ne kadar kötü bir iş yapmış olursan ol pişman oldun mu tevbe ettin mi Allah affediyor. Allah ümitsizliğe düşmeyi yasaklamış.

Hatta *Riyâzü's-sâlihîn*'de² bir hadîs-i şerîf vardır ki o hadîs-i şerîfte eski ümmetlerden bir günahkârın mâcerâsı anlatılır:

Adam 99 kişiyi öldürmüþ; “Acaba Allah beni affeder mi?” diye sonradan içine bir ateþ düşmüþ, yaptığı şeylerden piþman olmuş, affolunmasını istemeye başlamış:

“Filanca kimseye derdini aç; o belki sana bir çare bulur.” demiþler.

O da onun üzerine o şahsa, bir din adamına gitmiş, -Belki bir rahibe gitti, bir papaza gitti.- derdini söylemiş.

O şahıs da;

“Vay! Sen bu kadar adam mı öldürdün? Vay zalim, vay katil, vay alçak!” tabi nasıl dediyse “Allah seni affetmez, bu suçlar çok büyük suçlar” deyince adam sinirlenmiş. Zaten katil; onu da öldürmüþ. Yani etmiş 100; doksan dokuz artı bir eşittir yüz. 100 kişiyi öldürmüþ.

² Buhârî, “Enbiyâ”, 54, r. 3470; Müslim, “Tevbe”, r. 46-7.

Bunu *Riyâzu's-sâlihîn* hadislerinde İmam Nevevî kaydediyor.

Sonra yine; “Benim derdime çare olacak bir ihtimal yok mu? Acaba ne olabilir?” diye araştırmalara girişmiş.

“Falanca yerde çok daha büyük bir alim kimse var, ona git; belki sana bir çare söyler.” demişler. O da yola koyulmuş.

“Şunun yanına gideyim, günahlarıma tevbe edeyim, suçlarımı bağışlattırmak için neler yapmak gerekiyorsa onları yapayım da ondan sonra Allah'ın rahmetine ereyim.” diye bir düşünceyle, niyetle yola koyulmuş ama yolda eceli gelmiş, ölmüş.

Azap melekleri ve rahmet melekleri başına gelmişler. Azap melekleri;

“Bu adam 100 kişiyi öldürmüş bir katil. Bunu alıp götürmemiz lazım, bu azap görecektir.” demişler.

Rahmet melekleri de diyorlarmış ki:

“Evet suçluydu, günahlıydı ama tevbe edip çare arayıp derdine merhem olacak bir

şeyler bulsa onları yapıp ondan sonra iyi bir kul olmaya niyetlenerek yola gidiyordu.”

Aralarında münakaşa olunca, nasıl olacağını bilemeyince hadîs-i şerîfte bildirildiğine göre Allahu Teâlâ hazretlerine arz etmişler. Allahu Teâlâ hazretleri gittiği yer ile gideceği yer arasındaki mesafeyi ölçtürmüş. Gideceği yere daha yakın olduğu için rahmet meleklerine tevdi edilmiş, teslim edilmiş. Hatta deniliyor ki “Allahu Teâlâ hazretleri o tarafın mesafesini kısalttı, yeryüzünü kısaltarak, dürerek onu afv u mağfiret etti.”

Bu bizim için bir müjdedir.

O hadîs-i şerîf, bu hadis-i şerîf ve daha başka hadîs-i şerîfler bir müjdedir ki günah işlediğimiz zaman kabahat, hata yaptığımız zaman çare ümitsizliğe düşmek değil. Olan olmuş, yıkılan yıkılmış, kırılan kırılmış, bir kabahat olmuş, ortada; pişman olup tevbe edip bir daha yapmamaya azmederek “Çok hata ettim, düzeltir misin? Çaresini nedir?” diyerek çare arayıp doğru yola girmektir. Yüzü ne kadar kara olsa suçu ne kadar çok olsa Allah

yine ümitsizliğe düşmeyi yasak ediyor ve affedeceğini bildiriyor.

Affeder.

Hakikaten kul samimi olarak dönerse tevbe-i nasûh ile tevbe ederse Allahu Teâlâ hazretleri geçmiş günahlarının hepsini affeder, onu iyi bir kul olarak kabul eder. Ama “Sözünde durmazsa yine günahlara dalarsa o zaman eskiyi ve yeniyi hesaba dâhil eder.” diye hadîs-i şerîflerde geçiyor.

O bakımdan ey Allah’ın hata işlemiş olan kulları! Günahkâr kulları!

Hatanızın hata olduğunu anladığınız anda, pişmanlık duyduğunuz anda tevbe edin, Allah’ı zikredin.

Çare Allah’ı zikretmektir, tesbih eylemektir.

Fâtiha sûresinde bizim için Allah’a nasıl yalvarıp yakaracağımıza dair bir usul, edep gösterilmiştir.

İlk önce nasıl başlanıyor?

Hemen *ihdina’s-sırâta’l-müstakîm* diye başlanmıyor. İlk önce

Bismillahirrahmanirrahim diye başlanıyor.

Ondan sonra;

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

el-Hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemin

deniliyor; “Hamd Allah’ındır.” deniliyor.

Allah’ın Rahman ve Rahim olduğu الرَّحْمَنِ

الرَّحِيمِ

er-Rahmani’r-rahîm

diyerek

hatırlanılıyor.

مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ

Mâliki yevmi’d-dîn olduğu hatırlanılıyor:

“Yâ Rabbi! Biz sana iltica ederiz, biz senin kulunuz, ancak senden yardım isteriz, ancak sana ibadet ederiz.” deniliyor.

Ondan sonra اِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ

ihdina’s-sırata’l-müstakîm deniliyor. Demek ki burada da anlıyoruz ki önce Allah zikredilecek, hamd edilecek, tesbih edilecek, tekbir getirilecek; usul, âdâb erkân böyle.

“Yâ BÛsre! Hata işlediğın, kabahat yaptığın zaman Allah’ı zikret ki o da o günaha mukabil seni afv u mağfiret eylesin.”

Allahu Teâlâ hazretleri o zikrin, tesbihin hürmetine; *lâ ilâhe illallah, estağfirullah, Allahu Ekber, Allah Allah Allah, yâ Rab, yâ Rab, yâ Rab* demek hürmetine mağfiret ediyor

Burada *Gülistan* sahibi Şeyh Sa’dî’nin kitabına aldığı bir hadîs-i şerîfi hatırladım. Bir vaiz efendi bizim camimizde okumuştı da bir başka şahıs da onunla uzun boylu tartışıp “Nasıl olur?” diye kabul etmek istememişti. Ama hadîs-i şerîf var. Ben de biliyorum, okudum; *Gülistan*’da da var.

“Günahkâr bir kul ‘Yâ Rabbi!’ dediği zaman Allah ona nazar etmez. Yine “Yâ Rabbi!’ diye yalvarmaya devam edince Allah yine nazar etmez. Yine “Yâ Rabbi! Yâ Rabbi!” diye yine Allah’ın adını anıp iltica edince o zaman Allahu Teâlâ hazretleri der ki;

Yâ melâiketi! “Ey benim meleklerim! Şahit olun ki ben bu kulumu afv u mağfiret eyledim. Çünkü bu kulum benden başka Rab

olmadığını bildi, bana döndü, bana iltica ediyor.”

Kad isistehyeytü min abdî. “Ben kulumdan utandım. O böyle ‘yâ Rabbi, yâ Rabbi, yâ Rabbi’ derken ben onu afv u mağfiret etmemeye utandım. Şahit olun ki affediyorum, affettim.”

Peygamber Efendimiz’in hadîs-i şerifinde geçtiğine göre Cenâb-ı Hak böyle buyuruyor.

Demek ki Rabbimiz’in rahmeti ne kadar geniş. Kul günahı işliyor ama pişman olup “Yâ Rabbi, ya Rabbi, ya Rabbi!” deyince Allahu Teâlâ hazretleri *kad istehyeytü min abdî* diyor:

“Ben kulumdan utandım; affetmemeye utanırım, affederim.”

Kul günahı işliyor, bizler işliyoruz, utanmadan günah işliyoruz, Rabbimiz mağfiret etmemeye utanıyor.

Muhterem kardeşlerim!

O bakımdan Allah’ın rahmetinin genişliğini bilerek ona göre Allah’ı çok

zikrederek, tevbe ve istiğfar eyleyerek günahlarımızın bağışlanmasını isteyelim

Sonra devam etmiş. Tavsiye-i nebeviyesi ne diyor?

Ve etîi zevceki. “Kocana da itaat et.”

Karşısındaki şahıs evli, ona; “Kocana itaat et!” diyor. Bunun karşılığında ne olacağını da şöyle buyuruyor.

Yekfîki hayra'd-dünyâ ve'l-âhireh.
“Allahu Teâlâ hazretleri bu itaatın hürmetine senin dünya ve âhiretinin hayırlarla dolmasına, dünya ve âhiret hayırlarına ermene kâfi gelir.”

Seni dünya ve âhiretin hayırlarına erdirir.

Demek ki kadın kocasına itaat edecek; bizim sistemimiz böyle. İslâm'ın aile yuvası sisteminde itaat kadına düşüyor. Kocasına itaat etmesi gerekiyor; kadının vazifesi bu.

“Ben kendi başıma buyruğum, nasıl istersem öyle yaparım. Dışarıda çalışacağım; istediğim vakit giderim, istediğim zaman gelirim. İstediğim mantoyu alırım, istediğim kıyafeti giyerim. İstediğim şekilde süslenirim,

taranırım. Kimse bana karışamaz. Memlekette hürriyet var, demokrasi var, kanun var, nizam var. Binaenaleyh ben ne istersem öyle yaparım.”

Demokrasi “edepsizlik” değildir; hürriyet “cıvıklık” demek değildir. Kadın his tarafı galip olan bir varlık olduğundan o kocasına itaat edecek, kocası onu himaye edecek.

Kocasının da ona baskı yapmaması hususunda, rızkını, giyimini temin etmesi hususunda onu güzel bir şekilde barındırması hususunda ayrıca vazifeleri var. “Sen zahmeti çek, bu hanımı rahat ettir.” diye İslâm erkeğe vazife yüklemiştir.

Meseleye bakış tarzına göre yorum değişir.

b. İslâm'da Kadın Esir Midir?

“İslâm'da kadın esir!”

Hayır! İslâm'da kadın hanımefendi! Evin içinde oturuyor; erkek hizmetçi, evinin kömürçüsü, kalorifercisi, pazarcısı, çarşıcısı, kâhyası, her şeyi.

“Avrupa'da kadın hür, erkekle eşit!”

Yalan! Yanlış! Avrupa'da erkek kalleş, erkek erkeklikten nasipsiz, yükün yarısını karısının omzuna atıyor, keyfine bakıyor. "Sen ne istersen öyle yap." derken kendisi de ne isterse onu yapıyor. Zavallı kadın, sabahın erken saatinde gidecek, çalışacak, eve beraber girecekler bir de ev işlerini yapacak.

O mu iyi? Bu mu iyi?

Bu daha iyi.

Avrupa'dan elçinin karısı gelmiş; buradan İngiltere'ye mektup yazıyor:

"Kardeş! Ben buraya gelinceye kadar sanırdım ki müslüman kadınları esirmiş, hareme kapatılmış, başlarına zebellah gibi adamlar dikilmiş. Kim bilir zavallılar ne perişan! Fakat buraya geldim, gördüm ki hiç de öyle değil. Son derece zarif, son derece rahat, son derece huzurlu yuvaları var." diyor.

İslâm ailesini, Osmanlı aile tipini methediyor. Leydi Montekü yani İngiltere elçisinin karısı buradan mektuplar yazmış *Leydi Montekü'nün Mektupları* diye de basılmış.

O bakımdan bizde kocaya itaat etmesi uygundur. İslâm; vazifeleri, hakları, selahiyetleri, ödevleri taksim etmiştir. Talebenin görevi şunlar, hakları şunlar; hocanın görevi şunlar, hakları şunlar; hanımın hakları şunlar, görevleri şunlar; beyin hakları şunlar, görevleri şunlar; müşterinin durumu şu, satıcının durumu bu; büyüğün durumu bu, küçüğün durumu bu. Zulmü yasaklamış, haksızlığı yasaklamış; adaleti emretmiş, herkese de vazifelerini tarif etmiş.

Bundan daha güzel sistem mi olur?

Bir tarafa; “Sen buna itaat edeceksin.” derken “Sen buna esir ol.” dememiş. Öbür tarafa da tavsiye etmiş. Her şey gayet güzel, mantıkî bir ölçü içinde, gayet güzel bir sistem halinde tıkır tıkır çalışırsa çalışır. Ama çalıştırılmazsa o zaman netice alınamaz.

Çok güzel bir arabayı, acemi bir çırağın eline verirsen ne yapar?

Götürür bir duvara çarpar. Araba güzel ama kullanıcısı berbat! İslâm da güzel bir sistem ama millet kullanmasını bilmiyor, tek taraflı olarak çalıştırıyor; haklarını istiyor,

görevlerini vazifelerini yapmıyor. O zaman sistem bozulur, haksızlıklar olur.

Şunu rahatlıkla söyleyebilirim ki Türkiye'deki "müslümanım" diyen ahalinin çoğu İslâmî şartlara gerçek mânasıyla tam riayet etmiyor. Bu bir gerçek. Herkes Kur'an okusun, hadîs-i şerîfleri okusun, görsün bakalım kendisinin ne derecede müslüman olduğunu. Bağırmanın, çağırmanın, yumruk atmamız, tokat atmamız, esmemiz, tozmamız, ev hayatımız, karılığımız, kocalığımız, işçiliğimiz, patronluğumuz, talebeliğimiz, hocalığımız her şeyimiz bozulmuştur. Herkes; Allahu Teâlâ hazretlerinin emrine uygun, Peygamber Efendimiz'in sünnetine muvafık tarzda kendisini düzeltmeli.

"Kocana itaat et; Allah sana dünya ve âhiretin hayırlarını versin." diyor Peygamber Efendimiz. İtaatte çok bereket vardır, çok hayır vardır.

c. Ebeveyne Karşı Evlatlık Vazifesi

Ve berri valideyki. "Anne ve babana iyi evlatlık et, iyi evlatlık vazifelerini yap, ziyaret

et, elini öp, hürmet et, yardım et, hizmet et.”
Yeksür hayru beytik. “Evinin hayrı, bereketi çok olur.”

İnsanın hem evinin hayrı, bereketi çok olur hem de rızkı bol olur hem de ömrü uzar. Başka hadîs-i şerîflerden biliyoruz; sıla-ı rahim yapıldığı zaman ana babaya itaat edildiği zaman hem hayır ve bereket artar hem insanın ömrü uzar hem de rızkı bol ve geniş olur. Hem de anne ve babaya yapılan yardımların ikramların sevabı, cihada harcanan para kadar çoktur. Onun için anne ve babası sağ olanlar, anne ve babalarına güzel evlatlık yapsınlar. Lütfen güzel evlatlık yapsınlar, İslâm’da evlatlık nasıl yapılmış onlara göstereyim.

Bizim fakülteden talebelerimizden bir tanesi; -birkaç defa bunu anlattım ama yeri geldikçe anlatmakta fayda görüyorum- sakallı bir çocuk olarak benim karşıma geldi;

“Oturabilir miyim hocam?” dedi oturdu. Ben masadayım, o da karşımda.

“Hocam! Ben müslümanca yaşamak isteyen bir gencim.” dedi. Sakal bırakmış, mazbut bir delikanlı, üniversite talebesi.

“Annem ve babam bana dargın, eve beni almıyorlar.” dedi.

“Eyvah!” dedim ben o zaman; “Yardıma ihtiyacın varsa yardım edeyim?”

“Yok, malî durumum iyi; gelirim, kazancım var. Malî bakımdan bir sıkıntım yok. Yalnız annem babam bana dargın, beni evden kovdu, babam eve almıyor.” dedi.

Niye?

“Benim sakallı olduğuma kızıyor, müslüman olduğuma kızıyor.”

“Baban ne iş yapar?” dedim. Saz imal ediyormuş; yani biraz İslâm’dan uzak bir şey olduğu anlaşılıyor.

Dedim ki: “O seni kovsa bile senin ona evlatlık vazifem var. Sen ona bir mektup yaz.” dedim. -Allah o anda aklıma öyle getirdi.-

De ki: “Çok değerli babacığım ve sevgili anneciğim! Siz beni evden kovdunuz. Müslümanlığımdan dolayı kovdunuz. Halbuki benim bir müslüman olarak size güzel hizmet etmem lazım, hizmette bulunmam lazım. Size karşı evlatlık görevlerim var; ama siz benim

İslâm'dan ayrılmamı istiyorsunuz. Sevgili babacığım, sevgili anneciğim! İslâm'dan ayrılamam, İslâm'dan ayrılmam mümkün değildir. Çünkü o imanımla, âhiretimle ilgili. Bunu yapamam. Ama izin verin, benim Müslümanlığımı kabul edin, beni Müslümanlıktan vazgeçirmeye çalışmayın, ben size yine evlatlık vazifemi yapayım, ben size hizmet etmek istiyorum. Dışarıda da yaşarım; ama benim size hizmet etmem lazım, bana bu fırsatı verin.” gibi bir şeyler yazmasını o zaman tavsiye ettim.

Aradan bir zaman geçti, çocuk geldi, yanında bir kız, başörtülü, uzun mantolu, eldivenli. Kapıyı çaldı;

“Hocam! İçeriye girebilir miyim?” dedi.

“Tabi, girersin, buyur.” dedim.

Oturdu; ben yanındakini nişanlısı sandım. Uzun boylu, güzel bir kapalı hanım kızcağız.

“Hocam! Bunu tanıyor musunuz?” dedi.

“Tanımıyorum, ilk defa görüyorum.” dedim.

“Bu benim kız kardeşim.” dedi.

Maşaallah!

“Bu sizin bana tavsiye ettiğiniz mektubun neticesi” dedi.

“Ben sizin dediğiniz tarzda bir mektup yazdım. Benim mektup evde bomba tesiri yapmış. Aile alt üst olmuş, babam ağlamış, annem ağlamış, kız kardeşlerim bir başka hallere girmişler. Ondan sonra bana ‘peki gel evladım’ dediler, gittik, ben de evlatlığıma devam ettim, kız kardeşim örtündü. ‘İslâm madem bu kadar güzel dinmiş.’ dedi, böyle kapandı.”

Ben de “Maşaallah!” dedim, sevindim.

Aradan bir zaman geçti; “Müjde hocam!” diye tekrar odama geldi.

“Ne oluyor?” dedim.

“Annem babam bütün aile hacca gidiyoruz.” dedi.

Evladının müslüman olmasına tahammül edemeyip evden kovan; “Defol! Senin gibi yobaz çocuk istemiyorum.” diye kovan bir babanın sonunda geldiği nokta nedir?

Müslümanlıktır.

Yani onu o noktaya getiren nedir?

Müslümanlığın güzelliğidir.

Muhterem kardeşlerim!

O bakımdan annesi babası olan, velev gavur bile olsa -bizim rahmetli büyüklerimiz öyle derdi, rahmetli annem öyle derdi- “Kiliseye götürmeyecek ama kiliseden gelirken omzuna alıp getirecek.” “Kötülük yapmasına yardımcı olmayacak ama oradan dönüşte omzuna alıp getirecek.” derdi.

Annenize babanıza iyi muamele edin. Hepimiz genel prensip olarak İslâm’ın güzel ahlâkını takınır, üzerimizde numune olarak çevremize gösterirsek dünyayı fethederiz.

Dünyada İslâm ile yarışacak, onunla rekabet edecek bir başka sistem yok. Tek yol İslâm; ama biz İslâm’ı güzel temsil edebilmeliyiz. Güzel temsil edersek tam müslümanca temsil edersek o zaman herkes İslâm’a gelir. Kötü temsil edersek hem müslüman gibi görünüp sakal bırakıp sarık sarıp şalvar giyip de kaba saba bir insan olursak o zaman bize kızması gereken insanlar bizim şahsımızda İslâm’a da kızar. O bakımdan

lütfen kılığı kıyafeti itibariyle müslümanca olan kimseler her hareketine, her sözüne daha bir başka türlü dikkat etsin. Bilsin ki o sakalından dolayı karşısındaki ona laf söyleyecek; “Vay sakallı vay!” diyecek, açacak ağzını, yumacak gözünü. Onun için fedakâr, edepli, tam derviş olacağız.

d. En Güzel Yol Dervişlik

Dn akşam bir arkadaşla konuşuyorduk:

“Hocam! Hayatta çok çalkantılar geçirdim, çok yollar denedim. En güzel yol olarak dervişliği gördüm. En güzel yol olarak, çare dervişlik.” diyor.

Hakikaten yle.

şimdi bu devirde Yunus Emre aramızda olsa Türkiye’yi fetheder, dünyayı fetheder.

Neden?

O güzel huyuyla, güzel ahlkıyla, tatlı sözüyle, güleç yüzüyle, bükük boynuyla, yaşlı gözüyle, etrafa baktığı zaman ibret alan, o güzel duygulu kalbiyle ortalığı fetheder. Biz de öyle olalım, biz de o yolun yolcusuyuz. Biz de

tatlı dilli, güleç yüzlü, güzel ahlâklı, fedakâr, İslâm'ı güzel temsil eden insanlar olursak..

O zaman bak ne diyor Peygamber Efendimiz: “Ana babana iyi davran; evinin hayrı, bereketi çok olur.” diyor.

O neresi? O neresi?

İkisi ayrı yerde gibi ama yine evin hayrına bereketine tesir ediyor. Biz güzel ahlâklı olalım, cemiyete güzel ahlâk ile muamele edelim, ağzımızdan kötü söz çıkmasın, kendimizden kötü hareket çıkmasın, her hareketimiz zarif, olgunca, kibarca olsun, o zaman herkes meftun olur, bize hayran kalır.

Komünist bir yazar, sonradan dönmüş, gazetede hatırasını yazıyor:

“Hatalı olduğumu şimdi anlıyorum. Her şeyi unuttum, bir şeyi unutamıyorum. Bizim okulda müslüman bir çocuk vardı. ‘Ben yanlış yoldayım.’ diye, bana öyle bir kindar bakardı, öyle bir soğuk muamele ederdi ki hâlâ onun yarası yüreğimde.” diyor.

Bak dönmüş, doğru yola gelmiş ama o sert bakışın, o kötü davranışın kalbinde bıraktığı iz hâlâ silinmemiş.

Tatlı tatlı hareket edelim.

Geçenlerde de söylediğim gibi yolculuk esnasında bir camiye namaz kılmaya gittim. Baktım birisi teskereyle harç taşıyor, caminin meşrutasına yardım ediyor.

“Nerelisin, neyin nesisin?” diye namazdan sonra biraz sohbet ettik.

“Nerede okudun?” dedim?

“İzmir’de İktisâdî Ticarî İlimler’de okudum. O zaman biraz yanlış yoldaydım.” dedi.

“Hangi yanlış yoldaydın?” dedim?

“İşte biraz solcuydum, komünisttim ama şimdi düzeldim.” dedi.

Düzelir kardeşlerim, hepsi düzelir. Bu kardeşler belli bir kültürle yetiştikleri için bu tarafı bilmedikleri için bizi yanlış yolda sanıyorlar. Kapitalizmin zorbalıklarını görüyor, haksızlıklarını görüyor, sosyal adalet fikrinden o tarafa kayıyorlar. Bilmiyorlar ki İslâm’da bunların o aradığı adaletin, merhametin daha âlâsı var. Yanlış telkinlerle yanlış yollara gitmişler.

Biz yumuşak davranırsak gerçeği görecekler inşaallah.

Allah rahmet eylesin yarın vefatının sene-i devriyesinde hatimlerle anacağız. Muammer Dolmacı kardeşimiz Bayındırlık Bakanlığı'nda müsteşar idi; bakandan sonra en yüksek, en kuvvetli şahsiyet idi.

Bayındırlık Bakanlığı'na onu ziyarete gidiyordum. Merdivenlerden yukarıya, oradan da aşağıya doğru kalabalık bir heyet iniyordu. Kendi aralarında konuşuyorlar, ben de dinliyorum. Yukarıya ıkıyorum; birbirini tanımayan insanlarız. Ben ıkıyorum; o inenler;

Yapılan iyilik eskimez kardeşim. Eskilerimiz; "Bir fincan kahvenin kırk yıl hatırı kalır." diyorlar, değil mi? İyilik unutulmaz, bir güleç yüz unutulmaz. Bir güler yüz, bir tatlı dil, bir yerdeki bir yardım hiç unutulmaz. Onun için iyilik yapmayı prensip edinelim. Adamlar bizim hlimizden İslâm'ı müşahhas olarak görsünler. "Tamam, müslümanlar böyle oluyor." desinler. Müslümanlardan korkmasınlar, müslümanlara kızmasınlar, müslümanları kötü, kaba saba sanmasınlar.

Bizim sakalımızı görünce korkuyor. Cübbemizi görünce korkuyor, yumuşak yumuşak davranılırsa inşaallah anlarlar. Hadisi biraz daha tekrar edip geçelim.

“Yâ Bûsre! Yaptığın gûnahtan sonra pişman olunca hemen Allah'ı çok zikret ki Allah da seni mağfiretiyle karşılasın, zikrettiğin için kusurunu bağışlasın. Kocana itaat et ki Allah sana dünya ve âhiretin hayırlarını ihsan eylesin, kifayet eylesin. Ana babana güzel evlatlık, iyi evlatlık vazifelerini yap ki evinin hayrı bereketi çok olsun.” diyor, bunlara dikkat edelim.

Evliler aile saadetini korumaya çok dikkat etsinler. Karı, kocasına itaat etsin, Koca, karısını himayede bulunsun, bağılılığını kaybetmesin. Evlatlar anne ve babalarına hürmetkâr olsunlar.

يَا بَنِي عَبْدِ الْمُطَلِّبِ إِذَا نَزَلَ بِكُمْ كَرْبٌ أَوْ حُمَةٌ
أَوْ جَهْدٌ أَوْ لَأْوَاءٌ فَقُولُوا اللَّهُ اللَّهُ رَبَّنَا لَا شَرِيكَ لَهُ

*Yâ Benî Abdi'l-Muttalib izâ nezele bi-küm
kerbun ev cemmetün ev cehtün ev...
fe-kûlû Allahu Allahu Rabbünâ lâ şerîke leh.*³

Taberânî İbn Abbas *radiyallahu
anhümâ*'dan rivayet etmiş. İbn Abbas
Peygamber Efendimiz'in akrabası, amcazâdesi
olmuş oluyor. O kendi akrabalarına hitaben
Peygamber Efendimiz'in şöyle buyurduğunu
anlatıyor:

“Ey Abdülmuttalip oğulları! Sizin başınıza
bir bela, bir üzüntü, bir meşakkat veya bir
sıkıntı gelince *Allahu Allahu Rabbünâ lâ şerîke
leh* deyin.” diye tavsiye eylemiş.

Sizin de hatırınızda olsun; başınıza bir
sıkıntı, bir üzüntü, bir meşakkat, bir dert, bir
bela geldiği zaman *Allahu Allahu Rabbuna lâ
şerîke leh* diyeceğiz. Bunu defterinize
yazarsınız hatırınızda olur.

Zaten bilinen şeyler.

³ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, XII, 170, r. 12788; Ali el-
Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, II, 121, r. 3430; Gümüştânevî, *Râmûz*, II,
496, r. 2. Bk. Taberânî, *el-Mu'cemü'l-evsat*, VIII, 226, r. 8474; *ed-Duâ*,
I, 313, r. 1030; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, II, 660, r. 5008.

Mânası nedir?

Allah Allah diye Allah'ın ismini iki defa söyledikten sonra *Rabbünâ* "Rabbimiz" ve veyahut *Rabbenâ* "Ey Rabbimiz!" mânasına gelir.

Allahu Allahu Rabbünâ lâ şerîke leh. "Allah bizim Rabbimiz'dir, O'nun şerîki yoktur." mânasına gelir.

Şerîki, nazîri yoktur. Her şeyi O işler, her şey O'nun takdiriyle olur.

Tabi bu söz; "Bu sıkıntıyı da başımıza takdir edip kader olarak getiren, gönderen odur, kaldıracak olan da odur." gibi bir mâna ile söylenmiş oluyor. İnsan böyle iltica edince, Allahu Teâlâ hazretleri iltica eden, dua eden, kendisine bağlanan kulunu dünya ve âhiretin hayırlarına erdirir; bunu bilelim.

Bunu biz her Fâtiha okuduğumuz zaman; "Yalnız sana ibadet ederiz, yalnız senden yardım dileriz." diye söylüyoruz.

Gerçekten bu sözüme uygun olarak yalnız Allah'tan yardım isteyelim, başkasına el açmayalım ve ona iltica etmesini bilelim. O zaman inşaallah sıkıntılarımız izale olur,

istediğimize ereriz, muradımıza nâil oluruz, dünya ve âhiretin hayırlarına mazhar oluruz.

Üçüncü hadîs-i şerîf:

يَا بَنِي عَبْدِ الْمُطَّلِبِ عَلَيْكُمْ مِنَ الْجَنَّةِ إِطْعَامُ الطَّعَامِ
وَإِطْيَابُ الْكَلَامِ يَا بَنِي عَبْدِ الْمُطَّلِبِ
أَطْعَمُوا الطَّعَامَ وَأَطِيبُوا الْكَلَامَ

Yâ Benî Abdi'l-Muttalib aleyküm mine'l-cünneti it'âmü't-taâmi ve ityâbü'l-keîâmî yâ benî Abdi'l-Muttalib et'ımü't-taâme ve etîbü'l-keîâm.

Bu da yine Abdülmuttalib oğullarına. Abdülmuttalib Peygamber Efendimiz'in dedesi oluyor; Şeybe isimli. Abdülmuttalib oğulları da amcazâdeleri vesaire dededen olan akrabaları olmuş oluyor. Hz. Hasan'dan İbn Asâkir rivayet etmiş. Hannâd'ın kitabında da var. Bu Hasan Peygamber Efendimiz'in torunu da olabilir, tâbiînin büyüklerinden Hasan-ı Basrî hazretleri de olur. Burada o kadar geniş izahat verilmemiş.

“Ey Abdülmuttalib oğulları!”

Aleyküm mine'l-cünne. “Kalkanlarınızı, siperlerinizi alın.”

Cünne “kalkan” demek. Darbe, mızrak, ok, kılıç geldiği zaman arkasına sığınmak veya onu tutmak, karşılamak için savaşta ellerine kalkan alıyorlar.

“Kalkanlarınıza sahip olun, kalkan sahibi olun, kalkan alın, kalkanlarınızı ele alın.” demiş oluyor. Ne demek olduğunu da izah etmiş:

Harp mi var?

Kalkanı eline nasıl alacak?

Peygamber Efendimiz; hakikaten gidip kalkanı eline almasını mı istemiş?

Hayır! “Mânevî mânada” demiş.

Başınıza çok belalar gelebilir; düşmanın size ok attığı gibi veya mızrak savurduğu gibi veyahut kılıcı kaldırıp 'Pat!' diye vurduğu gibi çeşitli dertler, belalar gelir. Mânevî, mecazî mânasıyla; “Nasıl savaşta onlardan korunmak için kalkan kullanıyorsanız mânevî bakımdan da başınıza gelecek dertlerin ve belaların def

olması, size gelmemesi zarar vermemesi için şunları yapın.” demiş oluyor.

It'âmü't-taâm ve ityâbü'l-keâm.

“Yemek yedirmek ve sözü tatlı, hoş söylemek.”

“Kalkan” buymuş.

Mânevî kalkan, insanı belalardan koruyan çare neymiş?

Ziyafet çekmekmiş, yemek yedirmekmiş; bir de tatlı konuşmakmış. Biz de eğer sıkıntılardan korunmak istiyorsak başımıza belaların yağmamasını istiyorsak cömert olacağız; konuya komşuya, arkadaşlara ziyafet çekeceğiz, evimizde misafir bulunduracağız. Misafiri seveceğiz. Büyüklerimiz sofraya misafirsiz oturmamaya gayret ederlermiş; mümkünse biz de öyle yapacağız.

“Ey Abdülmuttalib oğulları! Yemek yediriniz ve sözü güzel söyleyiniz.” diye tavsiye etmiş.

Efendimiz bu tavsiyeyi çok yapıyor. Medine-i Münevvere'ye hicret ettiği zaman da ilk söylediği sözlerden birisidir. Tavsiyesi bu

tarzda. Onun için dilimize sahip olalım, tatlı dilli olalım. Şu andan itibaren söz verelim:

“Söz, inşaallah bundan sonra tatlı dilli olacağım, mümkün olduğu kadar sabırlı olacağım, kötü söz söylemeyeceğim, ağır söz konuşmayacağım, gıybet dedikodu etmeyeceğim.” diye.

Söz vermiş olalım, şu andan bu hadisi dinlediğimizden itibaren hepimiz tatlı dilli olalım.

Bir de mümkün olduğu kadar evimize misafir kabul edici, cömert kimse olalım. Soframız dostlarımıza açık olsun. Yedirelim. Yunus Emre bu işleri ne güzel anlamış, Allah rahmet eylesin.

Dürüş, kazan, ye yedir.

Bir gönül ele getir,

Bin Kâbe'den yeğrektir

Bir gönül imâreti.

“Çalış, çabala, kazan, kendin de ye, eşe dostuna da ziyafet çek, yedir. Bir gönül ele getir. Bir kimsenin gönlünü yapmaya, duasını almaya çalış.” diyor.

Hakikaten de öyle yaparlarmış:

İbn Batuta diye bir Arap seyyahı var. Sekizinci hicrî asırda bizim Anadolu'ya da gelmiş, bizim şehirleri epeyce dolaşmış. Tabi kendisinin bindiği bir hayvanı var, arkasında da köleleri var; bir de kendisine hediye edilen eşyaların taşındığı hayvanlar var. Denizli şehrine girer girmez pala bıyıklı, şalvarlı, kuşaklı, babayiğit bir adam atının yularına yapışmış. Öbür taraftan da bir başka babayiğit gelmiş, o da öbür tarafa yapışmış:

“Eyvah!” demiş, “Yandık. Benim arkadaki bineklere yüklenmiş olan mallar gidecek. Canım da mı gidecek. Ne olacak?” diye korkmuş. İki münakaşa ediyorlar. O Arap seyyahı da, Türkçe bilmediği için neticeyi merakla bekliyor.

Hadise şuymuş:

Bir tanesi “Hoş geldin!” diye misafiri hemen alıyor, yakalıyor; “Bizim tekkeye buyur, orada ağırlayalım. Otur kalk, ye iç.” diye. Fakat öteki adam da o bölgenin sahibi olan kimseymiş; o da geliyor diyor ki; “Olur mu böyle yahu! Mıntıka bizim mıntıkamız iken

bizim bu kardeşimizi ağırlamamız, misafir etmemiz gerekirken sen alıp öbür tarafa götürüyorsun. Bizim ağırlamamız lazım.” diyormuş. Sonunda öyle olduğu anlaşılıyor.

Anadolu’da Selçuklular zamanında “ahîler” dediğimiz teşkilat var, “fütüvvet teşkilatı” var. Gündüz mesleki çalışma yaparak alnının teriyle kazanırlarmış. “Elinin emeğini yemek en hayırlı kazanç” olduğundan böyle kazanırlarmış. Kazançlarıyla yiyecekleri içecekleri getirirlermiş; hem kendileri yermiş hem de misafirleri ikramlara gark ederlermiş.

Meşhur bir teşkilat, Anadolu’nun her şehrinde varmış. Camiler yapmışlar, hayırlar yapmışlar; Bursa’da, Ankara’da, Eskişehir’de, Denizli’de, Eğridir’de, Burdur’da, Isparta’da. Selçuklular zamanının ve Osmanlılar’ın ilk devirlerinin meşhur teşkilatı. Hatta onlar imparatorluğun çekirdeğini, temelini teşkil etmişler. Cömertlik böyle yaygınmış.

İnşaallah biz de kardeşlerimizi soframıza davet etmekte yarışalım, birbirimizle tatlı konuşalım. Yemek yedirdi mi samimiyet fazla oluyor, tatlı konuştuğu zaman da samimiyet fazla oluyor.

Bütün bunların hepsinden gaye nedir?

Bir gönül ele getirmektir. Yani gönül kazanmaktır, kalp kazanmaktır, dost edinmektir. Gaye, Allah'ın rızasını kazanmaktır. O bakımdan inşaallah hep beraber öyle çalışalım.

Dördüncü hadîs-i şerîfe geldik:

يَا حُبَيْبُ كَلَّمَا أَذْنَبْتَ فِتْبُ قَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ
إِذَا تَكَثَّرَ ذُنُوبِي قَالَ: عَفُوُ اللَّهِ أَكْثَرُ مِنْ ذُنُوبِكَ
يَا حُبَيْبُ بْنُ الْحَارِثِ

*Yâ Hubeybü! Küllemâ eznebte fe-tüb kâle
yâ Resûlallah! İzen teksür zünûbî kâle afvu'l-
lâhi ekserü min zünûbike yâ Hubeybi'bne'l
Hâris.*⁴

⁴ Taberânî, *el-Mu'cemü'l-evsat*, V, 122, 260, r. 4854, 5257; *ed-Duâ*, I, 509, r. 1806; Hâkim et-Tirmizî, *Nevâdiru'l-usûl*, I, 217; Ebû Nuaym, *Ma'rifetü's-sahâbe*, II, 637, r. 1708; *Târîhu İsfahân*, I, 443; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, IV, 220, 266, r. 10247, 10441; Gümüşhânevî, *Râmûz*, 496, r. 4.

Bu hadis-i şerîf Hz. Âişe validemizden rivayet edilmiş. Birinci hadîs-i şerîfin ilk cümlesi gibi.

Peygamber Efendimiz muhatabı olan Hubeyb isimli sahabiye şöyle diyor:

“Yâ Hubeyb! Bir günah işlediğin zaman tevbe et. Ne zaman günah işlesen tevbe et.” diyor.

O da o zaman “Yâ Resûlallah! Günahlarım çok olur.” diyor.

“Günah işledim mi tevbe et, günah işledim mi tevbe et, günah işledim mi...”

“Çok günah işlerim, ne olacak?” deyince Peygamber Efendimiz cevabında şöyle buyurmuş:

“Yâ Hubeybe’bne Hâris! Allah’ın afv u mağfiret etmesi, senin günahlarından daha geniştir, daha çoktur.” diye babasının adıyla, resmi bir hitapla hitap etmiş.

Hani “beyefendi” falan deriz ya. “Hiç de senin dediğin gibi değil beyefendi hazretleri!” deriz ya resmi bir eda takınarak.

“Ey Haris oğlu Hubeyb! Bil ki Allah’ın rahmeti, mağfireti, affı senin günahından daha geniştir.”

Ne olacak?

Ne kadar çok olursa olsun tevbe edince affeder.

“Allah ondan âciz mi kalır? Allah’ın affı daha geniş.” buyurmuş.

O ilk hadîs-i şerîfteki mâna gibi bu da onun için. Tabi Hubeyb’in dediği gibi “Madem affolunuyormuş o halde günah işleyelim.” diye işi tersinden anlamayalım. Yapılmış günahlarımıza tevbe edince affolunduğunu anlayalım.

Beşinci hadîs-i şerîf:

يَا جَابِرُ أَلَا أُخْبِرُكَ بِخَيْرِ سُورَةٍ نَزَلَتْ فِي الْقُرْآنِ؟
فَاتِحَةُ الْكِتَابِ فِيهَا شِفَاءٌ مِنْ كُلِّ دَاءٍ

Yâ Cabir! Elâ uhbiruke bi-hayri sûretin nezelet bi'l-Kur'âni fâtihatü'l-kitâbi fîhâ şifâün min külli da'.⁵

Câbir *radiyallahu anh'*ten rivayet edilmiş. Efendimiz bu râvîye buyurmuş ki -Allah şefaathlerine nâil eylesin-:

e. Fâtiha Sûresi En Hayırlı Sûredir

“Ey Câbir!”

“Kur'an'da inmiş olan sûrelerden *fâtihatü'l-kitâb* ismiyle anılan, bizim 'elham' dediğimiz, Fâtiha sûresi en hayırlı sûredir. Bu sûrenin içinde her hastalığa karşı şifa vardır.”

Birisi hastalandı, Fâtiha'yı okuyun, üfleyin. Kendisi okusun, kendisi üflesin. Okusun, suya üflesin, içsin. Bu sûrenin kendisinde o hayır, o şifa, o bereket vardır.

Başka zamanlarda da anlattığım hikâyeyi tekrar size hatırlatayım:

Hani sahabeden *-rıdvnullahi aleyhim ecmaîn-* bir grup, askerî bir hareket için

⁵ Beyhakî, *Şu'abu'l-îmân*, IV, 42, r. 2152; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, I, 559, r. 2516; Gümüştânevî, *Râmûz*, 496, r. 5.

seyahate gitmişlerdi. Seyahate gittikleri yerde onları ağırlamadılar. Çölde bir vahaya geldiler. Çöldeki şahıslar; oradaki kabile mensupları onları çadırlarına almadılar, yemek vermediler, su vermediler, ağırlamadılar. Onlar da gittiler, kenarda kumların üstüne yattılar. Geceleyin içeriden bir feryat, vaveyla duyuldu. Vahadan, o çadırların olduğu yerden bir cariye çıktı, bunların yanına geldi;

“Bizim Efendimiz’i, kabilenin başkanını zehirli yılan soktu. İçinizde tedavi bilen bir kimse var mı?” diye sordu.

Sahabeden biri çıktı, dedi ki:

“Ben biliyorum, tedavi yaparım.”

Yılan sokmuş olduğu için adam şişmeye başlamıştı. Yılanın zehiri de öldürücü bir zehir; yani adam ölecek. Gitti, bir okudu; adamın şişi indi, hastalığı iyi oldu, kurtuldu. Onun üzerine o şahsa bir sürü koyun verdiler. O şahıs Medine-i Münevvere’ye geldiği zaman Peygamber Efendimiz ona sordu:

“Neyi okudun?”

“Yâ Resûlallah! Fâtiha’yı okudum.” dedi.

Fâtiha'yı okumuş. O Fâtiha'nın bereketine yılan sokması bile iyi olmuş durumda. O bakımdan sizin de hatırınızda olsun, hastalarınıza Fâtiha sûresini okuyun, üfleyin, Allahın lütf u keremiyle şifa olur.

f. Lâ Havle ve Lâ Kuvvete İllâ Bi'llâh Cümlesini Çokça Söyleyin

Altıncı hadîs-i şerîf:

يَا حَازِمُ بْنُ حَرْمَلَةَ أَكْثِرْ مِنْ قَوْلٍ: لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ
إِلَّا بِاللَّهِ فَإِنَّهَا كَنْزٌ مِنْ كُنُوزِ الْجَنَّةِ

*Ya Hâzimü'bni Harmelele eksir min kavli lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi'llâh ve innahâ kenzüm min künûzi'l cenneh.*⁶

İbn Mâce, Taberânî ve diğer kaynaklar rivayet etmiş. Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* râvîye hitaben şöyle buyurmuş:

⁶ İbn Mâce, "Edeb", 59, r. 3826; Taberânî, *el-Mu'cemü'l-kebîr*, IV, 32, r. 3565; *ed-Duâ*, I, 475, r. 1661; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-evliyâ*, I, 357; *Ma'rifetü's-sahâbe*, II, 864, r. 2249; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, I, 455-6, r. 1965; Gümüşhânevî, *Râmûz*, II, 496, r. 6.

“Ey Harmele oğlu Hâzim! ‘*Lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâh*’ sözünü çokça söyle çünkü o cennetin hazinelerinden bir hazinedir.”

Siz de biz de inşaallah bunu çok söyleyelim.

Lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâh sözünün birçok tesiri vardır. Bu cümle; söyleyen insanın üzerinde mânevî birtakım tesirler meydana getirir ve en aşağısı “iç sıkıntısı” olmak üzere birçok derde, sıkıntıya çare olur.

Hadîs-i şerîflerden biliyoruz; hem arşın hazinelerindedir, cennetin hazinelerindedir hem de insanın sıkıntılarını def eder, dertlerine deva olur. Onun için *lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâh* sözünü çokça söyleyin. O zâta da Peygamber Efendimiz tavsiye etmiş. Sizler de söyleyin. Mânası şudur:

Lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâh. “Hiçbir kuvvet yoktur ki hepsi Allah’ın elinde olmasın. O’nun dışında başka bir güç kuvvet sahibi yoktur. Allah ne dilerse onu yapar, istediğini ihsan eder, duayı kabul eder.” gibi mânası var.

Bu, imanın temellerinden birisidir; cennetin hazinesi olması ondan oluyor. Biz

mü'min kullar olarak buna inanacağız ve inancımız bu sağlam temele dayalı olacak.

Lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâh hiç kimse bir şey yapamaz evvelallah!

“Cümle cihan halkı gelse bana bir şey yapamazlar; çünkü gücü kuvveti yapan, yaptıran Allahu Teâlâ hazretleridir. Güç kuvvet O'nun elindedir. Ben O'na iltica ettim mi düşman zarar vermez.” diye inanıp sağlam duracağız. Yapacağımız hayrı yapacağız, hayırdan geri durmayacağız. Korkmayacağız, düşmandan çekinmeyeceğiz, sakınmayacağız. “Başımıza bir dert, üzüntü gelir.” diye ürkmeyeceğiz. Yapmamız gereken vazifeyi korkmadan yapacağız.

Lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâh deyip Allah'a tevekkül etmek, imanın temellerinden birisidir. Hepimizin bu zihniyette olmamız lazım. Çok yanlış zihniyetlere sahip olmuşuz.

Adam beş vakit kılıyor. Mesela bizim bakkal; Ankara'da, mahallede beş vakit camiye gelir, iyi bir insan. Kızı bizim kızla kursa gitti. Kendisi iyi bir insan, biliyoruz, içki satıyor.

Niye içki satıyorsun?

“Satmasana!” diyebiliyoruz ona. Diyor ki “Ne yapayım? Müşteri gelmiyor, kazancım az oluyor, muhtacım, müşteriyi celbetmek için mecburum.”

Olmaz! Müşteriyi gönderen Allah, kazancı veren Allah, Rezzâk Allah. Onun için hiç çekinmeyecek, “olmaz” diyecek, bitecek.

İnsanlar günahları işlerken;

“Efendim, işte şunu yaparsam şöyle olur da böyle olur da...” bir sürü bahaneler ileri sürüyorlar.

Misal vermeyeyim; versem de olur ama bir sürü bahaneler ileri sürüyorlar, çekiniyorlar. Ne yapayım işte “Viran olası hânedede evlad u iyâl var. Çoluk çocuğum var, mecburum kazanmak zorundayım.” gibi.

Sen Allah’a tevekkül et. *Lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâh* de, sapasağlam yürü. Oradan bir zarar gelse bile -Allah sana getirtmezse getirtmez- o zararın sana faydası vardır. Oradan ayrılırsın; başka bir yerde, daha hayırlı bir şeye erersin. Adam dobra dobra müslümanca hareket etti.

Farz edelim; başına bir sıkıntı geldi, işinden atıldı.

Atılsın. Hayırsız olduğu için Allah o kapıyı kapar, bu tarafta başka kapı açar, daha hayırlı olur. Çünkü insanın rızkı değişmez.

Geçen gün hadîs-i şerîfte okudum.

Peygamber Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem*; “İnsan rızkından kaçsa firar etse ölümden kaçır gibi nasıl, nereye kaçarsa kaçsın, ölüm insanı gelip buluyorsa ölecekse, Azrail’den kaçmak mümkün olmuyorsa rızkı da gelir, onu bulur.” diyor.

Rızkından firar etse kaçsa bile rızkı onu bulur; hata etmesi, gelmemesi, eksik kalması, şaşırması, postada gecikmesi yok bu işin, mutlaka gelir. Onun için helalini isteyeceğiz.

“Bu işten ayrılırsam halim ne olur?”

Ayrıl ya! Haramsa, gönlün mutmain değilse ayrıl. Çarşıda hamallık yapsan o kadar parayı alırsın. Ama Allah muhakkak başka kapı açar.

Bir kapıyı bend ederse bin kapıyı eyler güşad.

“Bir tanesini kapatırsa bin tane başka hayırlı kapı açar.”

Daha iyi olur. Sen onu illa iyi sanıyorsun, o işin peşinde koşturuyorsun ama Allah’ın sana nasip ettiği öteki şey daha iyi olur.

Onun için *lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâh* sözünü söyleyelim; o sözün taşıdığı mânayı da kalbimize yerleştirelim. Dilimizle sözü söyleyeceğiz tamam da yalnız o mânayı da gönlümüze yerleştirelim, imanımızın temeli olsun;

“Allah’tan başka güç kuvvet yoktur.”

Cümle cihanın halkı bir insanın başına üşüşseler, yardım etmeye kalksalar, Allah zelîl etmişse azîz edemezler. Öldürmeyi murat etmişse yaşatamazlar. Yaşatmayı murat etmişse öldüremezler. Bunun misalleri çok:

Koca bir belde ahalisi İbrahim *aleyhisselam*’ı öldürmek istediler, ateşte yakmak istediler, ateş yaktılar, elleri bağlı kolları bağlı ama öldüremediler. Gördüğü rüya üzerine firavun, küçükken Musa *aleyhisselam*’ı öldürmek istedi, öldüremedi. Allah onu kendisine, kendi sarayında beslettirdi, kendi

sarayında büyüttü. Ondan sonra da ordusuyla peşinden gitti, yine öldüremedi. Kendisi öldü, kendisi boğuldu, Musa *aleyhisselam* kurtuldu. Bütün Peygamberlerin hayatlarında, eski ümmetlerin mâcerâlarında ibretler hep gözümüzün önünde.

Allah dilemedi mi bir şey olmaz, Allah'ın dilediği olur. *Lâ havle ve lâ kuvvete illâ billah*'tır; onun için sapasağlam Müslümanlığımıza bakacağız. Rızık hesabı, dünya hesabı, para hesabı, pul hesabı, mevki hesabı... Sen “Şuna erişeyim.” diye bir hesap yaparsın, Allah bir başka hesap yapar, umduğunun tam tersi olur, tepetaklak aşağıya gidersin. Öteki kul da Allah rızası için bir hareket yapar, “Hiç istemiyorum.” der, Allah bir döndürür, lütfu ona yöneltir, ona ihsan eder. Onun için Allah'a kul olacağız.

Sen dünya istersin; ama Allah, sevdiği kulu dünyadan sakınırmış. Çünkü dünyalığa sahip oldu mu zengin olacak. Zengin oldu mu keyfe dalacak, keyfe daldı mı vazifelerini yapmadı mı günaha girecek. Sen dünyadan mevki makam istersin, Peygamber Efendimiz buyuruyor ki “Bir insan bir dünya makamına

çıkarsa Allah onu muhakkak âhiret makamından bir aşağıya indirir.”

Sen makam istiyorsun ama âhiretine zarar oluyor. Onun için en iyisi teslim olmak, en iyisi *lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâh* demek. “Allah ne dilerse onun yaptığı iyi” demek; cesur, çalışkan, fedakâr olmak, âhiret hesabı yaparak işini yürütmek, dünya hesabı yaparak değil.

“Çocuğum çok para kazansın, sıkıntı çekmesin.” diye bir mektebe götürüp veriyorsun, dinsiz imansız yetişiyor, başına bela oluyor, sana kan kusturuyor. Öbür tarafta; “Çocuğum müslüman yetişsin.” diye çocuğunu bir başka tarafa veriyor, o oradan - Allah zeka vermiş, akıl vermiş, fikir vermiş- ilerleyip öteki adamın istediğinden daha âlâ, daha yüksek bir yere çıkıyor. Allah çıkarıyor. O bakımdan Allah’a iyi kulluk etmeye bakalım, *lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâh*’ın mânasını yaşayalım.

g. Müslümanların Basınla İlişkisi

Yedinci ve sonuncu hadîs-i şerîf:

يَا حَسَّانُ اهْجُ الْمُشْرِكِينَ وَجِبْرِيلُ مَعَكَ إِذَا حَارَبَ
أَصْحَابِي بِالسِّلَاحِ فَحَارِبُ أَنْتَ بِاللِّسَانِ

*Yâ Hassanü! Ühcü'l-müşrikîn ve Cibrîlü meake izâ hârebe ashâbî bi's-silâhi fe-hârib ente bi'l-lisân.*⁷

Peygamber Efendimiz, Hassan b. Sâbit *radıyallahu anh*'e hitaben söylemiş.

“Yâ Hassan!”

Bu şairdir, şair sahabe *radıyallahu anh*. Şiir yazardı, Peygamber Efendimiz'i şiirle müdafaa ederdi. Çünkü müşrikler şiir yazıp Peygamber Efendimiz'i hicv ederlerdi, müslümanları alaya alırlardı; bu da onlara cevap verirdi. O zaman şiir, şimdiki basın gibi.

Nasıl şimdi basında, gazetede, birisinin aleyhine bir kara çalıyor, aleyhte yazı yazıyor,

⁷ İbn Asâkîr, *Târîhu Dımeşk*, XII, 17; Ali el-Muttakî, *Ken-zu'l-ummâl*, III, 580, r. 7995; XIII, 336, r. 36950; Gümüşhânevî, *Râmûz*, II, 496, r. 7. Bk. Deylemî, *el-Firdevs*, V, 389, r. 8516.

tepetaklak ötekisini bir methediyor, bir malı bir reklam ediyor; bakıyorsun mal satılıyor. O zaman için reklam ve propaganda vasıtası. O zaman baskı aletleri yoktu; gazete, matbaa, kitap yoktu.

O zaman Suudi Arabistan yarımadasının reklam ve propaganda aleti neydi?

Şairler.

Şairler çıkar; tekerlemeleri, şiirleri güzel söylerlerdi, herkes etraflarına toplanırdı:

“Vay be! Ne güzel söz söyledi ya, bir daha söylesin bakalım, dur şurasını ezberleyeyim bakalım.” diye şairlerin şiirlerini ezberlerlerdi, kabilelerine gidip onları söylerlerdi.

“Duydun mu falanca şair şöyle söylemiş.” diye namları yürürdü, kabileler arasında şiirler okunurdu.

Müslümanlık çıkınca başladılar müslümanların aleyhinde şiirler yazmaya, Peygamber Efendimiz’i kötülemeye. Peygamber Efendimiz de o zaman müslüman olanlara; “Siz de bunlara cevap verin, bunların sözlerini karşılayın.” dedi.

Demek ki Müslümanlar da silaha silahla mukabele edecekler; hangi vasıta ile kendilerine zarar verilmeye çalışılıyorsa ona mukabil vasıta ile cevap vermeye geçecekler. Bu günün reklam ve propaganda vasıtası radyodur, televizyondur, gazetedir, mecmuadır, matbaadır, kitaptır.

Nasıl solcular ilk önce Millî Eğitim'den başladılar? Nasıl yazarlar ilk önce ahlâkımızı bozmak için hücumla geçti? Nasıl çevremizde kültür savaşı oluyor? Nasıl Avrupa'nın hain yazarları Peygamber Efendimiz'in hayatını yazarken çarpıttılar, İslâm tarihini yazarken çarpıttılar?

Buradaki hainler, onların eserlerini terceme ettiler, onları okuyan insanlara nasıl dinî bakımdan sarsıntı geçirtilerse biz de kalemimizle, matbaamızla, kitaplarımızla, defterlerimizle, mecmualarımızla, gazetelerimizle, radyolarımızla, televizyonlarımızla mukabil neşriyat yapmalıyız.

Geçen gün Reşat Nuri Güntekin'in TRT'de "İstiklal" isimli filmi seyrettim. Daha önce Cumhuriyet bayramlarında; "Bir millet

uyanıyor.” diye bir film seyretmişim. Askerî şeyler, “kahramanlık filmi” diye yapmışlar, TRT’de de “Cumhuriyet bayramı” münasebetiyle halka gösteriyorlar. Bir kere çocuk seyrettiği zaman utanacak sahneler var. Yani buna akılları mı ermiyor? Aptallar mı? Ne biçim şeyler, insan bunu nasıl yapar? Sen filmin içine bir genelev sahnesini nasıl koyarsın? O TRT’nin sansür kurulları ne iş yapar?

“Bunu kahramanlık filmi olduğu için halkımız seyredecek; çocuk seyredecek, büyük seyredecek, bu nasıl olur?” Bayağı genelev patronu var, kapı açılıyor, müşteri geliyor, içeride içki içiliyor, “üst kata buyurun” deniliyor; tam genelev.

Nasıl olur?

Akıl mı yok? Mantık mı yok?

Ne lazım?

Muhterem kardeşlerim!

O halde Müslümanların radyo, televizyon, gazete, mecmua, dergi, kitap, basın yayın, kültür meseleleriyle çok yakından ilgilenmesi lazım. Çünkü sen evladını bir okula teslim

ediyorsun, o çocuk yetişiyor; zıpır yetişirse yandın. Bir zıpır yetişti mi dinsiz, imansız, edepsiz, ahlâksız, soysuz bir kimse oldu mu gitti işte. Senin ona harcadığın milyarlar, Türkiye’de bir gencin yetişmesi için her okulda her yıl yapılan masraflar, yediği ekmekler... Fırınlarca ekmek yedi. Şu kadar masraf oldu; bu kadar giyim, bu kadar kuşam. Sonunda bu adam memleket haini olursa, zalim olursa, veyahut kıymetsiz bir insan olursa bize hizmet etmeyen bir kimse olursa, karşı tarafa ajan olursa o zaman yandık.

O bakımdan yetiştirmeye çok dikkat etmeliyiz. Bunu inşaallah makale olarak da yazacağım. Son derece yanlış; halkın eğitiminde böyle şeyler olmaz. Halkın eğitiminde müstehcen kelime bile kullanılmaz ki. Bir kere öğrettin mi çocuk onu kapar. Bütün sözlerin hepsini bir tarafa bırakır, o müstehcen sözü kapar; gider, misafir geldiği zaman onu söyler muhterem kardeşlerim. Sen öğretmedin ama o onu duydu, öbür tarafta onu söyler.

Halkın eğitimi ince bir iştir; edepli, terbiyeli, dinli imanlı; soyunu, tarihini,

mazisini, örfünü, âdetini bilen insanlar bu reklam filmlerini filan çevirmeli.

50 sene önce kadın, nişanlısıyla aynı masada oturuyor. Ya bu filme kargalar bile güler. Eskiden nişanlısının burnunun ucunu görmezdi. Annesi görürdü, nişanlardı, düğün günü görürdü. Bunların haberi yok. Eskiden kadınlar çarşıda pazarda dolaşmazdı. Saçları arkadan çıkmış, önden çıkmış, üstüne bir tülbent takmış. Eskiden öyle baş örtülmezdi. Nişanlısıyla göz göze bakışmazlardı. Bilmiyorlar, milleti tanımıyorlar, milletin ne istediğinden haberleri yok.

Neden?

Kabahat senin, kabahat benim; arzumuzu belirtmiyoruz. Kültür meseleleriyle ilgilenmemiz lazım, örfümüzü âdetimizi korumamız lazım.

Dünyada başka bir Türkiye daha var mı?

İslâm ülkeleri kendi kültürlerine sahip olacak. İngiliz, Rus, Fransız, İtalyan kültürünü yenmek için kendi kültürümüzün sahibi olacağız. Nasıl Hassan b. Sâbit'e bu hadîs-i

şerîfte Peygamber Efendimiz vazife vermişse biz de kültür çalışmalarında vazife alacağız.

Onun için dergiler çıkarıyoruz. Fırsat bulsak, imkân bulsak, para bulsak gazete çıkarırız. Vakit bulsak yayınevi, müstakil radyo yayını çıkarırız. “Yarın öbür gün” deniliyor, beş on sene sonra mı olur? İki sene sonra mı olur? “Televizyon kanalları özel şirketler tarafından hazırlanacak.” deniliyor.

Ben de istiyorum benim bir özel kanalım olsa ben de bak ne güzel filimler yaparım. Ne güzel programlar hazırlarım, herkes benim programımı izler. Herkes bana abone olur. Çünkü ben halkımın içinden geliyorum, halkımın ne istediğini biliyorum. Böyle uydurma şeylerle halkı kan ağlattırma! Çoluk çocukla oturmuş, aile seyredip duruyorken getiriyor genelev sahnesini karşısında bayağı genelev yani mecazî filan söylemiyorum onu film olarak getiriyor.

Bir de kahramanlık filmiymiş. Onun için bak ne demiş Peygamber Efendimiz, dikkatinize sunuyorum:

“Yâ Hassan, ey Hassan! Ey şairim! Müşrikleri hicvet; müşrikler aleyhinde şiir yaz, onların yanlışlıklarını bildir ve Cebrail de senin yanındadır, korkma.”

Cebrail seni teyit ediyor, senin aklına kelimeleri getirir, kafiye, vezne uygun düşürür, güzel şey yazarsın. Meraklanma Cebrail senin yanında; onlara cevabı ver. Çünkü “Onlar puta tapıyorlar, Allah’ın dinine karşı çıkıyorlar, Peygamberine harp ilan etmişler, sen onlara cevabı yaz.” diyor ve arkasından buyuruyor:

“Diğer sahabelerim müşriklerle silah ile harp ederlerken sen de dilinle harp et.”

Demek ki dille yapılan savaş da bir savaşmış, kalemle yapılan savaş da bir savaşmış. Ben sevindim. Çok seviniyorum, haber geliyor;

“Hocam! Senin mecmuanı okudum, uyandım, doğru yola geldim, gerçekleri görmeye başladım.”

Güzel, seviniyorum. Uyanmış, ciddiyete sahip olmuş, işe gitmeden önce din kitaplarını okuyormuş, kültürünü arttırıyormuş, iş vakti

gelince işe gidiyormuş. Gayet kaliteli, gayet kültürlü bir insan haline gelmiş.

Muhterem kardeşlerim!

O bakımdan Hassan b. Sabit'e; "Hadi bakalım şiir söyle, müşriklere cevap ver." dediği gibi biz de kâfirlere cevap vereceğiz. Cevap vermek zorundayız.

Peygamber Efendimiz'in sünneti ile alay ediyorlar. Çok hanım almasıyla alay ediyorlar. Çok hanım almasını bir kusur, kabahat gibi gösteriyorlar. Sanki Peygamber Efendimiz hak peygamber değilmiş gibi gösteriyorlar.

Peygamber Efendimiz delikanlılık çağlarında kendisinden 15 yaş büyük bir kimse ile evlendi. Hiç öyle güzel kız vesaire peşinde koşmadan, Hz. Hatice vâlidemizle evlendi. Vefat edinceye kadar sadece onunla beraber evlilik yuvasını sürdürdü ve o vefat ettikten sonra da ömrünün sonuna kadar öteki vâlidelerimizin yanında Hz. Hatice'yi hürmetle, sevgiyle, "Onun durumu başkaydı, onun hali başkaydı." diye yâd etti. Yaşlandıktan sonra kocasız kalmış filanca kimseyi "Peki bu da eşim olsun." diye yanına

aldı, filancayı aldı. Peygamber Efendimiz'in evliliklerinde hikmetler var. Yani en güzel insanları almış değil. Hikmete mebni, bir sebebe mebni almış.

Şimdi solcular; Peygamber Efendimiz çok evlendi, küçük yaşlı kimseyle de evlendi filan diye onu bizim aleyhimize bir şey olarak yani "Sizin dininiz hak din değil." demeye getiriyorlar açıkçası.

Şu anda silahlı savaş yok, kültür savaşı var. Biz de burada vazifemizi bileceğiz, destekleyeceğiz, çalışacağız, uğraşacağız.

Yirminci yüzyılın İslâmî çalışma sistemi budur muhterem kardeşlerim. O zaman şiirleymiş. Eğer şimdi de şiirle olsa ben oturur şiir yazarım. Evelallah yazmışlığım da var, gücüm de yeter ama şimdi şiirle uğraşacak zaman değil. O zaman "Sen şiirle cevap ver." demiş Peygamber Efendimiz. Şimdi basın çok önemli. Bunun önemine dikkatinizi çekerim. Siz de hepiniz bu hususta yardımcı olun.

Allah hepinizden razı olsun. Dünya ve âhiretin hayırlarına cümlelerinizi, cümlemizi erdirsin.

Fâtiha-ı şerîfe mea'l-besmele.

Bi-hürmeti esmâike'l-hüsnâ ve bi-hürmeti habibike'l-Müctebâ ve bi-hürmeti esrâr-ı sûreti'l-Fâtiha.

SORULAR-CEVAPLAR

Soru: Bir kadının türkü söylemesinden zevk almak insanı küfre götürür mü?

Cevap: Hayır; küfre götürmek başka şeydir, günahlı bir şeyi yapmak başka bir şeydir. Kusur işlemiş, günah dinlemiş olur. Günaha girer. Tabi dinlememesi lazım ama ondan zevk almak küfre götürmüyor, günahlı bir iş yapmış oluyor.

Soru: Ticarete yapılan vadeli satışlarda vadede fiyat farkı olur mu? Bu hususta bazı sözler var.

Cevap: Bu hususta fıkıh alimlerine sorduğumuz zaman söyledikleri şudur ki vadeli satışlarda vade farkında paranın geç gelmesinden dolayı fiyatı yüksek söylemek mümkündür. Ama ilk mecliste pazarlık yapılırken;

“Kaç ayda ödeyeceksin?”

“Altı ayda ödeyeceğim.” O zaman;

“Bu malı ben sana şu kadara satarım.” diye pazarlık konuşması olmuş oluyor. Akit tamam olduktan sonra “Tamam, aldım sattım.” dedikten sonra o fiyat artık değişmez. Altı ay sonra parasını ödeyemese “Bir sene sonra ödeyeceğim.” dese yine o altı ay sonraki para olur. Pazarlık yapıp söz kesildikten sonra fiyat değişmez. Ama daha önceden;

“Parayı peşin mi ödeyeceksin, üç ay sonra mı ödeyeceksin, altı ay sonra mı ödeyeceksin?”

“Altı ay sonra ödeyeceğim. O zaman fiyatı şudur.” demek caiz oluyor, dediler.

Soru: Bazıları “Sosyalizmin ilk uygulayıcısı Peygamber Efendimiz’dir.” demişler.

Cevap: Peygamber Efendimiz İslâm’ın uygulayıcısıdır. Başka hiçbir sistem ondan kendisine pay çıkarmamalı. Sosyalizmde birtakım insanî gibi görünen prensipler varsa da insanî olmayan taraflar da vardır. İslâm’a yaklaşan tarafları varsa da tamamen zıt olan tarafları da vardır. Sosyalizm sosyalizmdir;

başka bir şeydir. Müslümanlık daha başka bir sistemdir. O ona payanda, o ona destek olmaz. İnsan müslüman olursa müslüman olur. Sosyalist olup da müslüman olmak olmaz. Yani İslâm'ı benimsediği zaman sosyalizmin bazı prensiplerinden farklı olacağı muhakkak.

Soru: Peygamber Efendimiz'in mevlidi kutlanılıyor. Buradan bir insanın doğumunun kutlanabileceği anlamı çıkar mı? İslâmî bakımdan insanların doğum günleri kutlanabilir mi?

Cevap: Tabi salih kimseleri anmakta hayır vardır; “Bereket iner, rahmet iner.” diye bildirilmiş. Büyük zâtların doğumu münasebetiyle hayatları anlatılıyor. Dualar ediliyor, hatimler indiriliyor. Başkalarına da ibret oluyor. “Bu mânasıyla faydalı oluyor.” diye düşünebiliriz.

Soru: Sakallı cübbeli bir kimseyim. Güçlenmek için boksa gidiyorum. Caiz mi değil mi?

Cevap: Bir insan boksa, güreşe, karateye, tekvandoya diğer sporlara, neye isterse gidebilir. Ama İslâmî tesettüre riayet etmesi lazım. Spor yapması uygundur.

Soru: “Mü’minlere karşı gayet şefkatli, kâfirlere karşı gayet şiddetli olunuz.” âyetini nasıl anlamalıyız?

Cevap: Öyle anlamalıyız; yani gayet basit. Kardeşimiz istiyor ki bunu size hatırlatalım. Mü’minler birbirlerine şefkatli olacaklar, kâfirlere karşı şiddetli, güçlü kuvvetli olacaklar.

Aralarında muhabbet olacak, bağlılık olacak, irtibat olacak, sevgi olacak, müşterek çalışacaklar. “Karşı tarafa destek vermeyecekler.” demek istiyor. “Ondan bahsedilsin.” istiyor ki bunu sormuş. Biliyor da neticede maksadı size mesaj ulaştırmak; öyle anlaşılıyor.

Soru: İslâm’dan uzak kardeşlerimiz var. Onlarla geçinemiyoruz, kavga ediyoruz. Nasıl davranalım?

Cevap: Yumuşak yumuşak, tatlı tatlı, kalbini kazanacak tarzda uygun olur. Şöyle deniliyor:

أَدْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ
وَجَادِلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ

بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ

*Üd'u ilâ sebîli Rabbike bi'l-hikmeti ve'l-mev'izati'l-haseneti ve câdilhüm bi'lleti hiye ahsen. Inne Rabbeke hüve a'lemü bi-men dalle an sebîlihî ve hüve a'lemü bi'l mühtedîn.*⁸ “Rabbinin yoluna hikmet ile güzel güzel öğütler vererek çağır. Ve en güzel tarzda onlarla mücadele et.”

Hakikati kaba saba tarzda değil, yumuşak yumuşak söyleyerek anlatmak gerekiyor.

Allah hepinizden razı olsun.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

8 Rebîü'l-Evvel 1408 / 31.10.1987

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak](#)

[ulaşmak için tıklayınız.](#)

⁸ 16/Nahl, 125.

